

Зоя ЗАГИНЕЙ

*начальник відділу досліджень проблем злочинності
у сфері службової діяльності та корупції
Науково-дослідного інституту
Національної академії прокуратури України,
молодший радник юстиції,
кандидат юридичних наук, доцент
trostuk@ukr.net*

УДК 343.214

ЕЛЕМЕНТИ ГЕРМЕНЕВТИКИ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНУ УКРАЇНИ

Розглянуто проблему виділення елементів герменевтики кримінального закону України. На підставі аналізу наукової літератури (як філософської, так і юридичної) зроблено висновок, що елементами герменевтики кримінального закону України є розуміння та тлумачення. Водночас застосування до них не віднесено та визнається самостійним етапом реалізації кримінально-правових норм.

***Ключові слова:** герменевтика; елементи герменевтики; розуміння; тлумачення; застосування.*

***Постановка проблеми.** На сьогодні вчення про герменевтику набуває дедалі більшої популярності серед вчених-правників, які розглядають закономірності юридичної герменевтики як у цілому, так і в окремих галузях, зокрема у кримінальному праві. Традиційно герменевтика розглядається у вузькому та широкому розумінні. У вузькому розумінні герменевтика – мистецтво тлумачення, теорія інтерпретації та розуміння текстів, а в широкому – умова осмислення соціального буття. З огляду на це вчені-правознавці, як і філософи, виокремлюють різну кількість елементів герменевтики: «тлумачення – розуміння» та «тлумачення – розуміння – застосування». Тому важливо встановити, з яких елементів складається герменевтика кримінального закону України.*

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зауважимо, що проблема герменевтики кримінального закону України є порівняно новою, і тому відповідні питання досліджені мало. У цьому напрямі варто відзначити ґрунтовні праці О.В. Пичової та В.В. Марчука. Однак вивчення окреслених питань має філософське підґрунтя та здійснювалося вченими-правознавцями, які досліджували юридичну герменевтику. Тому теоретичною основою виокремлення та характеристики елементів кримінального закону України є наукові праці М.М. Бахтіна, Є.Г. Гавріної, Г.-Г. Гадамера, В.В. Кулігіна, І.П. Малинової, П. Рікера, В.В. Суслова та інших.

Мета статті (завдання) – визначення елементів, з яких складається герменевтика кримінального закону України.

Виклад основного матеріалу дослідження. У філософії, а також у теорії права та в галузевих юридичних науках не вироблено єдиної точки зору стосовно того, з яких елементів складається герменевтика. Одні науковці відносять до них розуміння і тлумачення, інші – розуміння (*subtilitas intelligendi*), тлумачення (*subtilitas explicandi*) та застосування (*subtilitas applicandi*).

Г.-Г. Гадамер розширив герменевтичний спосіб пізнання за рахунок введення процедури аплікації, у межах якої практичне розуміння стає застосуванням. На його думку, всі герменевтичні процедури необхідно розглядати як нерозривну єдність. Науковець розглядав інтерпретацію не як окремий акт, заднім числом, а як експліцитну форму розуміння (розуміння завжди є інтерпретацією) [1, 364, 400–403]. П. Рікер зауважував, що дія подібна до світу знаків, так само, як вона формується за допомогою знаків, правил, норм [2, 10]. Учений вважає, що, подібно до тексту, який отримує семантичну автономію стосовно автора, дії відокремлюються від суб'єктів, які їх вчиняють і, таким чином, стають об'єктами інтерпретації як певні соціальні коди. Ураховуючи це, П. Рікер вводить в науковий обіг поняття герменевтики соціальної дії. М.М. Бахтін у своїх текстологічних дослідженнях розглядає будь-який вчинок людини або її бездіяльність як текст [3, 9–68].

Наприкінці ХХ століття у філософії науковці стали визнавати будь-які осмислені цілісні знаково-символічні системи, які здатні зберігати та передавати інформацію [4, 576]. Є.Г. Гавріна зазначає, що розуміння може відбуватися у межах різних відносин: текст-реальність, текст-смісл, текст-образ, текст-людина [5, 16]. В останніх дослідженнях з філософії права йдеться про те, що правова реальність може бути представлена як текст, а тому може бути предметом розуміння та інтерпретації. Зокрема, І.П. Малинова вважає, що існує два основні підходи до розуміння тексту. По-перше, лише текст є знаковою системою; по-друге, вся соціальна (у тому числі правова) реальність наділена ознаками тексту. Вся сукупність правових явищ має властивості тексту – насамперед тому, що будь-яке явище, яке відбувається у сфері права, має смісл [6, 40].

Вчені-криміналісти також приділяють певну увагу проблемі застосування як елемента герменевтики кримінального закону. В.В. Кулігін виокремлює герменевтику дії та вважає, що тлумачення є важливою ланкою, яка пов'язує

текст закону, букву закону в статичному стані, з «живим» правом, у якому буква закону розкриває своє значення у динаміці правовідносин, взаємодіючи з іншими явищами правової культури [7, 176]. На думку науковця, специфіка герменевтики дії у кримінальному праві полягає у діалектиці осягнення смислу правової суті конкретної суспільно небезпечної поведінки та мовно-знакової форми, що фіксує юридично значущі ознаки такої поведінки [7, 180]. Як слушно зауважує вчений, кримінально-правову норму та поведінку людини (як правомірну, так і протиправну) не можна зрозуміти без усвідомлення та «вживання» у внутрішній світ кримінально-правової культури [7, 181–182]. О.В. Пичова виокремлює такі елементи герменевтики, як розуміння, тлумачення та застосування. Проте розглядає їх з позицій традиційного (вузького) підходу до герменевтики: як мистецтва тлумачити закони. Однак, аналізуючи застосування кримінального закону, цей автор все ж таки відносить до герменевтичного застосування, зокрема, дослідження конкретних обставин справи та прийняття конкретного рішення [8, 13–15, 27]. На думку В.В. Марчука, філософська формула герменевтичних процедур «розуміння – інтерпретація – аплікація» у процесі кваліфікації злочинів трансформується у формулу «розуміння – тлумачення – застосування» [9, 70]. До правової реальності в юриспруденції він відносить не лише правові норми, а й правовідносини, судову практику [10, 252]. В.В. Суслов доходить висновку про те, що герменевтичні основи має проведення слідчих дій. Наприклад, слідчий при проведенні огляду місцевості має справу не з предметами, а з їх символами. Виявлені предмети під час огляду мають непряме, алегоричне значення, стають символами, модальність яких потребує декодування, інтерпретації [11, 116–117].

Для того, щоб зрозуміти, чи потрібно виокремлювати застосування як самостійний елемент герменевтики кримінального закону України, з'ясуємо, якими ознаками наділяється застосування норм права (кримінально-правових норм, кримінального права), правозастосування, правозастосовна діяльність у загальній теорії права і в кримінально-правовій доктрині.

Зазвичай науковці виокремлюють такі основні ознаки застосування норм права (правозастосування): 1) суб'єктом застосування є уповноважені державні органи, організації та посадові особи [12, 414], компетентні суб'єкти [13, 19], компетентні суб'єкти права [14, 61], компетентні органи, їх посадові особи, а також уповноважені законом на це громадські об'єднання і їх посадові особи [15, 142], будь-які суб'єкти [16, 137], державні органи, установи, державні й недержавні підприємства, громадські організації, окремі особи за умови, що державою (законодавством) їм надано відповідні повноваження, та в межах своєї компетенції [17, 8]; 2) порядок здійснення – процесуально-процедурний [12, 414], спеціально визначений законом [13, 19]; 3) мета – реалізація норм права [12, 414], реалізація правових норм [14, 61], створення умов, необхідних для реалізації суб'єктами норм права [15, 142]; 4) характер – владно-організаційний [12, 414], державно-владний, організаційний [13, 19], управлінський, державно-владний, організуючий [14, 61], організаційно-юридична діяльність [17, 142]; 5) результатом застосування є юридич-

ні рішення щодо конкретних суб'єктів з конкретних питань [12, 414], індивідуально-конкретні правові приписи [13, 19], індивідуально-конкретизовані приписи [14, 61], встановлення піднормативних формально-обов'язкових індивідуальних правил поведінки персоніфікованих суб'єктів [15, 142].

У теорії кримінального права виокремлено такі ознаки застосування кримінально-правових норм: 1) суб'єктом застосування є компетентні органи та посадові особи [18, 32], державні органи, покликані здійснювати боротьбу зі злочинністю [19, 47], правомочні органи та особи [20, 4]; 2) порядок здійснення – встановлений законом процесуальний [21, 67]; 3) мета – досягнення цілей закону шляхом реалізації встановленої ним відповідальності [20, 4], сприяння втіленню норм, які звернуті до інших суб'єктів [22, 71]; 4) характер – державно-владний [18, 32], владність [19, 47]; 5) результат – вирішення питання (позитивне або негативне) про кримінальну відповідальність чи покарання особи, яка вчинила злочин, або визначення правомірності поведінки особи та звільнення її від кримінальної відповідальності і покарання [18, 32], владний вольовий акт щодо винуватості або невинуватості особи, притягнутої до кримінальної відповідальності [19, 47], позитивний соціальний результат [20, 4], рішення про реалізацію права [22, 69].

Враховуючи перелічені вище ознаки застосування правових (кримінально-правових) норм, зазначимо, що його не можна беззастережно відносити до елементів герменевтики. Те, що у процесі правозастосовної діяльності використовуються різноманітні методи герменевтичного аналізу, ще не означає, що застосування – це елемент герменевтики. Адже не завжди герменевтика закінчується застосуванням. Вона може бути обмежена розумінням та тлумаченням правових норм.

Окрім того, у загальній теорії права сформовано погляд, що застосування норм права є особливою формою [23, 32] або передумовою їх реалізації [15, 142–143]. Тоді як герменевтику навряд чи можна віднести до реалізації норм права, якою традиційно визнають «здійснення їх приписів у фізичних діях або бездіяльності суб'єктів» [15, 138].

На відміну від простих (безпосередніх) форм реалізації норм права (дотримання, виконання, використання), які здійснюються без участі держави, застосування – це опосередкована форма реалізації норм права, що здійснюється з участю держави [23, 32]. А герменевтика кримінального закону України може здійснюватися не лише компетентними суб'єктами, уповноваженими на це державою, а й будь-якими громадянами.

Застосування кримінально-правових норм завжди регламентоване спеціальними (процедурно-процесуальними) нормами (КПК України) і передбачає проходження певних послідовних стадій. Тоді як герменевтика кримінального закону України – це насамперед інтелектуальна діяльність особи, яка не може й не повинна бути процедурно регламентована.

На нашу думку, розглядати як текст будь-які явища правової реальності, у тому числі дії, некоректно. Адже текст – це знаковий документ, правовий символ, під яким розуміють умовний образ, відмінний знак, що є культурно-ціннісним утворенням, яке особа бачить або чує та якому надає особливо-

го, не пов'язаного з сутністю цього утворення політико-правового змісту, що створюється, санкціонується та охороняється державою і використовується в особливому процедурному порядку [24, 12]. Враховуючи таке розуміння правового символу, вважаємо, що до них не можна відносити будь-яку діяльність особи (як правомірну, так і протиправну). А тому й застосування не може бути віднесене до елементів герменевтики кримінального закону України. Та й охоплювати всі види застосування кримінально-правових норм поняттям «герменевтика» навряд чи правильно та доцільно. Адже його загально визнане значення буде розмитим і всеохоплюючим, включатиме будь-який вид юридичної діяльності у галузі кримінального права.

На нашу думку, герменевтика кримінального закону України та його застосування співвідносяться як явище і процес. На етапі застосування кримінально-правових норм використовується герменевтичний аналіз тексту кримінального закону України. Можна прослідкувати взаємозалежність між герменевтикою та застосуванням кримінального закону. Застосування зумовлено розумінням змісту кримінально-правового припису. В іншому випадку особа, яка застосовує кримінальний закон, не зможе, наприклад, належно встановити, за якою статтею Кримінального кодексу України потрібно кваліфікувати певні дії. Інтерпретації підлягають будь-які кримінально-правові норми щоразу, коли вони підлягають застосуванню.

Таким чином, на нашу думку, герменевтика кримінального закону України складається з розуміння та тлумачення. Застосування не належить до її елементів.

Водночас розуміння і тлумачення є взаємозалежними: лише зрозумівши кримінально-правовий припис, можна його інтерпретувати; так само тлумачення відповідного припису може мати місце лише у випадку його розуміння. І лише тоді, коли відбулося поєднання тлумачення та розуміння, можна стверджувати, що досягнуто мети герменевтики: особа виявила зміст кримінально-правового припису та може застосовувати ту чи іншу норму до відповідної життєвої ситуації. Більше того, особа, яка зрозуміла суть кримінально-правового припису, засвоює його та за наявності позитивних установок намагається не порушувати кримінально-правову заборону.

Розвиток теорії розуміння (*subtilitas intelligence*) відбувався у межах західної філософії та пов'язаний, зокрема, з поглядами Ф. Шлейєрмахера, П. Рікера, В. Дільтея, М. Хайдеггера, Г.-Г. Гадамера.

У філософії розуміння визначається як універсальна операція мислення, що являє собою оцінку об'єкта (тексту, поведінки, явища природи) на основі певного зразка, стандарту, норми, принципу тощо [25]; пізнавальна здатність, яка представлена в діяльності розуму, протиставляється діяльності розуму і по-різному інтерпретується; процедура герменевтичного тлумачення змісту текстів, розшифровка значення мовних практик, знаків, символів, слів; специфічний спосіб буття людини в світі, який розглядається у фундаментальній онтології і філософській герменевтиці як екзистенціал, як основний модус буття, як проект, як розгляд можливостей існування [26].

В українській мові слово «розуміння» означає дію за значенням «розуміти», тобто «сприймати, осягати розумом; пізнавати закономірності, проникати в суть якого-небудь явища, процесу; знаходити причину, пояснення чого-небудь; оцінюючи, визначати, кваліфікувати певним чином що-небудь; мати відомості, знання про кого-, що-небудь» [27, 1276].

Проблему розуміння в юридичній герменевтиці практично не розроблено. Адже, як слушно зауважує О.В. Пичова, проблема розуміння дуже подібна до проблеми тлумачення текстів, більш затребуваної практикою [8, 78].

З погляду герменевтики розуміння визначається не як властивість інтелекту, а як уміння, навички інтелектуальної діяльності [8, 32–33]. О.В. Пичова, використовуючи наукові досягнення П. Рікера, стверджує, що розуміння – це прихований (внутрішній) процес інтелектуальної діяльності суб'єкта. Він не має текстуальної форми і виявляється зовні тільки завдяки тлумаченню, тобто через комунікативні зв'язки. Особливість розуміння і тлумачення юридичних текстів полягає в тому, що комунікативними зв'язками слугує правове спілкування суб'єктів правовідносин, а формою їх вираження є текст кримінального закону [8, 79–80].

Щоб зрозуміти текст кримінального закону України, недостатньо лише буквально його проаналізувати. Адже між його прийняттям і пізнавальною діяльністю того чи іншого суб'єкта може минути значний проміжок часу. А тому надзвичайно важливо з'ясувати мету законодавця, яка стояла перед прийняттям цього закону, і врахувати зміни у соціальному житті, що відбулися після його прийняття.

З огляду на твердження Г.-Г. Гадамера щодо універсальності осмислення будь-якого тексту (у тому числі й тексту кримінального закону України) у процесі його герменевтики («герменевтичний універсум») [1, 41–42] зауважимо, що «розуміння» як категорія герменевтики кримінального закону України дає змогу показати, що особа, яка здійснює інтерпретацію його тексту, прирощує власні знання, а також те, що будь-який текст – це об'єкт дослідження, уже ким-небудь осмислений (зокрема, авторами законопроекту, особами, які здійснювали правову експертизу). Тому одним із принципів герменевтики кримінального закону України є її суб'єктивно-об'єктивний характер.

Для розуміння змісту кримінально-правової норми важливого значення набуває «перед-думка», «перед-розсудок», «перед-судження». Як зазначав Г.-Г. Гадамер, для того, щоб точно встановити нормативний зміст закону, необхідно насамперед пізнати історичний зміст закону в його початковому значенні. І лише заради цього юрист-інтерпретатор бере до уваги історичне значення. Однак він не може брати до уваги лише, наприклад, протоколи парламентських слухань, що демонструють йому наміри тих осіб, які розробляли певний закон [1, 385–386]. У нашому випадку особа, яка буде інтерпретувати кримінально-правову норму, робить це не «з чистого аркуша», а маючи певний багаж знань. Він може бути різним залежно від характеристик суб'єкта інтерпретації, мети, яку він переслідує, тощо.

Окрім того, для розуміння кримінального закону України суттєве значення мають знання суб'єкта інтерпретації, при чому не лише знання у галузі кримінального права, а й інші юридичні знання, а також знання про способи тлумачення. Однак знання є лише зовнішньою інформацією щодо тексту. І якщо ці знання не будуть «повернуті» у текст, то вони відводять від розуміння. Тому знання «перед-думка», «перед-розсудок», «перед-судження» (за термінологією Г.-Г. Гадамера) – це лише «матеріал» для розуміння [28, 164].

Нерозривність процесу тлумачення та розуміння можна продемонструвати за допомогою герменевтичного кола, яке ми відносимо до принципів герменевтики кримінального закону України. Саме через герменевтичне коло простежується діалектичний зв'язок між розумінням та тлумаченням. Він ґрунтується на таких аспектах: по-перше, методи тлумачення, які застосовуються комплексно, мають корелювати зі способами об'єктивації волі законодавця у кримінально-правових приписах. По-друге, адекватне вираження волі законодавця у тексті кримінального закону України можливе лише за допомогою використання ним належних засобів нормотворчої техніки (зокрема, за допомогою юридичних конструкцій, фікцій, презумпцій, оціночних понять, відкритих переліків). По-третє, пізнання тексту кримінального закону України можливе як через з'ясування (розуміння) окремих його частин, так і через розуміння тексту цього закону в цілому.

Висновки. Таким чином, дослідження елементів герменевтики кримінального закону України дає можливість зробити висновок, що ними є розуміння та тлумачення, які діалектично пов'язані між собою та становлять нерозривне ціле у процесі пізнання тексту цього закону. Що стосується застосування, то, на нашу думку, воно не належить до елементів герменевтики кримінального закону України, а становить самостійний етап реалізації кримінально-правових норм та співвідноситься із нею як явище та процес.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гадамер Г.-Г. Истина и метод. Основы философской герменевтики / Г.-Х. Гадамер. – М.: Прогресс, 1988. – 699 с.
2. Рикер П. Герменевтика. Этика. Политика / П. Рикер. – М.: Издательский центр «Academia», 1995. – 160 с.
3. Бахтин М.М. Искусство и ответственность. К философии поступка. Автор и герой в эстетической деятельности. Проблема материала, содержания и формы в словесном художественном творчестве / М.М. Бахтин. – К.: Next, 1994. – 381 с.
4. Словарь философских терминов / науч. ред. В.Г. Кузнецова. – М.: Инфра-М, 2005. – 731 с.
5. Гаврина Е.Г. Понимание: предметно-логический и культурно-исторический аспекты: автореф. дисс. на соискание учен. степ. канд. философ. наук: спец. 09.00.10 «Философия политики и права» / Е.Г. Гаврина. – Иваново, 2007. – 24 с.
6. Малинова И.П. Философия права (рефлексивная традиция): автореф. дисс. на соискание учен. степ. доктора юрид. наук: спец. 09.00.10 / И.П. Малинова. – Екатеринбург, 1997. – 42 с.
7. Кулыгин В.В. Этнокультура уголовного права: дисс. ... доктора юрид. наук: 12.00.08 / В.В. Кулыгин. – Хабаровск, 2003. – 471 с.

8. *Пычева О.В.* Герменевтика уголовного закона: дисс. ... доктора юрид. наук: 12.00.08 / О.В. Пычева. – М., 2005. – 196 с.
9. *Марчук В.В.* Философско-методологические начала квалификации преступлений / В.В. Марчук // *Право.бу.* – 2014. – № 1. – С. 68–74
10. *Марчук В.В.* Квалификация преступлений в контексте философской герменевтики / В.В. Марчук; редкол.: В.Н. Бибило (гл. ред.) и др. // *Право и демократия: сб. науч. трудов.* – Минск: БГУ, 2008. – Вып. 19. – С. 237–255.
11. *Суслов В.В.* Герменевтика и юридическое толкование / В.В. Суслов // *Государство и право.* – 1997. – № 6. – С. 115–118.
12. *Скакун О.Ф.* Теорія права і держави: підруч. / О.Ф. Скакун. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ. – 2009. – 520 с.
13. *Дюрягин И.Я.* Применение норм советского права / И.Я. Дюрягин. – Свердловск: Средне-Уральское книжное издательство, 1973. – 248 с.
14. *Перепелюк А.* Природа правозастосування як елемент правової системи / А. Перепелюк // *Держава і право. Юридичні і політичні науки.* – 2011. – № 53. – С. 60–65.
15. *Рабінович П.М.* Основи загальної теорії права та держави: навч. посіб. / П.М. Рабінович. – [9-те вид., зі змін.]. – Львів: Край, 2007. – 192 с.
16. *Недбайло П.Е.* Применение советских правовых норм / П.Е. Недбайло. – М.: Госюриздат, 1960. – 511 с.
17. *Бочаров Д.О.* Правозастосовча діяльність: поняття, функції та форми: проблемні лекції / Д.О. Бочаров. – Дніпропетровськ: АМСУ, 2006. – 73 с.
18. *Наумов А.В.* Применение уголовно-правовых норм / А.В. Наумов. – Волгоград: НИРИО ВСШ МВД СССР, 1973. – 459 с.
19. *Шляпочников А.С.* Толкование советского уголовного закона / А.С. Шляпочников. – М.: Госюриздат, 1960. – 240 с.
20. *Беляев В.Г.* Применение уголовного закона: учеб. пособ. / В.Г. Беляев. – [2-е изд.]. – М.: Юпитер, 2006. – 446 с.
21. *Грачева Ю.В.* Судейское усмотрение в применении уголовно-правовых норм: проблемы и пути их решения: моногр. / Ю.В. Грачева; отв. ред. А.И. Чучаев. – М.: Проспект, 2011. – 568 с.
22. *Благов Е.В.* Применение уголовного права (теория и практика) / Е.В. Благов. – СПб.: Юридический центр Пресс, 2004. – 505 с.
23. *Легка О.В.* Реалізація норм права: теоретико-правові аспекти / О.В. Легка // *Право і суспільство.* – 2012. – № 1. – С. 30–33.
24. *Никитин А.В.* Правовые символы: автореф. дисс. на соискание учен. степ. канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 «Теория права и государства; история права и государства; история политических и правовых учений» / А.В. Никитин. – Нижний Новгород, 1999. – 24 с.
25. *Философский словарь [Электронный ресурс].* – Режим доступа: <http://enc-dic.com/philosophy/Ponimanie-1797.html>
26. *Новая философская энциклопедия // Веб-сайт Института философии Российской академии наук [Электронный ресурс].* – Режим доступа: <http://iph.ras.ru/elib/2365.html>
27. *Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел.* – К.; Ірпінь: ВТФ Перун, 2005. – 1728 с.
28. *Вольский А.Л.* К соотношению исторического и аллегорического толкования при герменевтической интерпретации поэтического текста / А.Л. Вольский // *Вестник Ленинградского государственного университета им. А.С. Пушкина.* – 2008. – № 2(13). – С. 156–165.

Загиней З. Елементи герменевтики кримінального закону України / З. Загиней // *Науковий часопис Національної академії прокуратури України.* – 2015. – № 1. – С. 84–92 [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/chasopys/ua/pdf/5-2015/zaginej.pdf>

ЭЛЕМЕНТЫ ГЕРМЕНЕВТИКИ УГОЛОВНОГО ЗАКОНА УКРАИНЫ

Рассматривается проблема выделения элементов герменевтики уголовного закона Украины. На основании анализа научной литературы (как философской, так и юридической) сделан вывод, что элементами герменевтики уголовного закона Украины являются понимание и толкование. В то же время применение не относится к ним и признается самостоятельным этапом реализации уголовно-правовых норм.

Ключевые слова: герменевтика; элементы герменевтики; понимание; толкование; применение.

Zoya ZAGYNEY

ELEMENTS HERMENEUTICS CRIMINAL LAW UKRAINE

The problem of allocation of hermeneutics elements of the criminal law of Ukraine. Based on the analysis of the scientific literature (both philosophical and legal), concluded that the elements of the criminal law hermeneutics Ukraine is the understanding and interpretation. However, the application does not include them is not classified and recognized independent stage of the criminal law.

Keywords: hermeneutics; elements of hermeneutics; understanding; interpretation; application.